

Dosarul nr. 3ra-70/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: D. Șuşchevici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Clima, E. Palanciuc, A. Malii)

ÎNCHEIERE

23 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Harabagiu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 3 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Vasile Harabagiu, a fost casată hotărârea din 16 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și a fost emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

La 23 decembrie 2015 Vasile Harabagiu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 16 iulie 2013 în baza cererii depuse i-a fost stabilită pensia pentru limita de vârstă cu stagiul de cotizare realizat până la 1 ianuarie 1999, de 26 ani 11 luni și 7 zile și după 1 ianuarie 1999, de 10 ani și 6 luni.

Cuantumul pensiei a fost calculat pe baza coeficientului individual - 2,88116 determinat din salariu pe o perioadă mai favorabilă de 60 luni din ultimii 15 ani și venitul mediu asigurat, pentru care i s-a calculat o pensie de 1 533,97 de lei lunar.

A menționat că ulterior, specialiștii de la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni au recalculat pensia în baza unui nou coeficient individual - 1,23111 pentru o perioadă de 60 luni consecutive, iar după recalcul pensia a constituit 749,17 lei lunar.

Ca temei de recalculare a servit actul de verificare a documentelor din 6 septembrie 2013, potrivit căruia specialiștii Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ialoveni au ieșit la fața locului pentru a efectua controlul veridicității certificatului de salariu, însă nu s-a putut efectua controlul, deoarece cărțile de salariu și alte

documente care ar justifica calculele și plățile salariului au fost pierdute, iar cartea de salariu pentru anul 1997 a fost scrisă cu același pix.

Reclamantul a considerat neîntemeiate acțiunile pârâtului privind efectuarea controlului, rezultatele acestuia și decizia de recalculare, considerându-le pasibile de a fi anulate cu obligarea stabilirii pensiei în baza coeficientului inițial de - 2,88116.

A relatat că prin ordinul nr. 129-c din 14 septembrie 1993 a Ministerului Tineretului, Sportului și Turismului, a fost creată Direcția exploatare și prestări servicii a complexului sportiv din satul Condrîța cu începere de la 1 septembrie 1993, iar potrivit pct. 2 din același ordin, dânsul a fost numit în funcția de director al instituției create, exercitând această funcție până la 3 mai 1998, când s-a eliberat din propria inițiativă.

Astfel, a apreciat că inițial pârâtul corect a stabilit coeficientul individual de 2, 88116, deoarece potrivit pct. 46 al Regulamentului cu privire la modul de calculare a pensiilor de asigurări sociale de stat aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 328 din 19 martie 2008, venitul asigurat pentru perioadele ce urmează până la implementarea evidenței individuale se confirmă în temeiul actelor eliberate de organizațiile, întreprinderile, instituțiile în care și-au desfășurat activitatea asigurații sau de organele ierarhic superioare, precum și de arhive.

A susținut că temeiul ce a determinat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ialoveni și anume, cartea de salariu pentru 1997 pretins scrisă cu același pix, lipsa cărților de salariu și alte documente justificative necesare pentru calculul și plățile salariului, nu poate fi reținut pentru recalcularea pensiei în baza unui alt coeficient.

La 23 octombrie 2015 în adresa pârâtului a expediat cererea prealabilă în care a invocat dezacordul cu decizia emisă, însă prin răspunsul nr. 8187/15 din 23 noiembrie 2015, Casa Națională de Asigurări Sociale a fost refuzat în admiterea cererii.

Reclamantul a solicitat în urma concretizării cerințelor, declararea ilegalității acțiunilor Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ialoveni de recalculare a pensiei pentru limita de vârstă, constatarea ilegalității actului de verificare a documentelor din 6 septembrie 2013, anularea deciziei de recalculare a pensiei stabilite în baza coeficientului de 1,23111 pentru perioada de 60 luni consecutiv din 23 septembrie 2013 și obligarea stabilirii pensiei pentru limita de vârstă în baza coeficientului individual de 2,88116, determinat din salariu pentru o perioadă mai favorabilă din ultimii 15 ani (1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994).

Prin hotărârea din 16 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca nefondată.

La 16 noiembrie 2017 Vasile Harabagiu a declarat apel împotriva hotărârii din 16 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 3 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Vasile Harabagiu, a fost casată hotărârea din 16 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și a fost emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea s-a admis parțial. S-a anulat decizia de recalculare a pensiei stabilită în baza coeficientului individual 1.23111 pentru o perioadă de 60 luni consecutive din 23 septembrie 2013. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească lui Vasile Harabagiu pensia pentru limita de vârstă în baza coeficientului individual

2,88116, determinat din salariul pentru o perioadă mai favorabilă de luni în ultimii 15 ani (1989, 1990, 1991, 1992, 1993 și 1994). În rest, cerințele s-au respins ca neîntemeiate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel și-a întemeiat soluția pe prevederile art. 16 alin. (1), 26 alin.(1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, art. 5 alin. (1), art. 14, art. 30, art. 53 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998, art. 5 alin. (1), art. 33 alin. (1) lit. a), 51 alin. (1) din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 8 iulie 1999.

În acest sens, instanța de apel a considerat neîntemeiate acțiunile intimatului de stabilire a pensiei și recalculării dispuse în baza verificării documentelor și veridicității sumelor indicate în certificatul de salariu, menționând că faptul activității lui Vasile Harabagiu a fost confirmat nu numai prin certificatul cu privire la salariu, dar prin înscrisurile efectuate în carnetul de muncă, precum și certificatul de plată a contribuțiilor sociale.

Sub acest aspect, instanța de apel a enunțat că Vasile Harabagiu a obținut anterior dreptul la pensie, și respectiv, pensia acordată este obiectul de protecție a art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, astfel că orice modificare a acesteia urmează să fie efectuată cu respectarea principiilor expuse de Curte întru apărarea dreptului de proprietate.

Referitor la cerința lui Vasile Harabagiu cu privire la anularea actului de verificare a documentelor din 6 septembrie 2013, instanța de apel a reținut că acesta nu reprezintă un act administrativ, iar recunoașterea nulității deciziei de recalculare a pensiei, ce a avut ca temei pretinsul act, exclude necesitatea unei dispoziții individuale de nulitate.

La 26 noiembrie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 3 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, fiind interpretată eronat legea.

A susținut că în temeiul art. 30 alin. (2) din Legea privind sistemul public de pensii, organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă stagiul de muncă și venitul asigurat, eliberate de organele abilitate.

Prin urmare, a relatat că pensia intimatului corect a fost reexaminată pe baza noului coeficient individual al salariului confirmat în modul stabilit de 1, 23111 pentru o perioadă de 60 luni consecutiv.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe,.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 3 octombrie 2018.

Astfel, recursul declarat la 26 noiembrie 2018, este în termen.

La 8 decembrie 2018, în conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Intimatul Vasile Harabagiu, nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Victor Burduh

Tamara Chișca-Doneva